СОСТОЈБА СО ГРИП ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, СЕЗОНА 2022/2023
(17-та недела, до 30.04.2023)

Неделни податоци

Во текот на **<u>17-та недела</u>** од 2023 година (24-30.04.2023), во Република Северна Македонија се пријавени **37 (I=1,4/100.000)** случаи на групни пријави за заболени од грип/ заболувања слични на грип, за 42,3% повеќе во споредба со претходната недела (n=26).

Бројот на пријавени лица оваа недела споредено со 17-та недела од минатата сезона (n=4) е значително зголемен, а во споредба со бројот за 17-та недела од типичната епидемиска крива (моделирана од последните 12 сезони) (n=41), намален е за 10,8% *(Графикон 1)*.

Во текот на 17-та извештајна недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ, пристигнаа 46 материјали од рутинскиот надзор за лабораториско тестирање, паралелно тестирани за грип и КОВИД-19. Притоа, не е детектиран ниту еден позитивен случај *(Графикон 3).*

Пријавената инциденца е под неделната граница на сезонската активност на вирусот на грип (I=30,91/100.000) *(Графикон 1)*.

<u>Графикон 1.</u> *Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболените од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2022, сезона 2021/2022 и сезона 2022/2023*

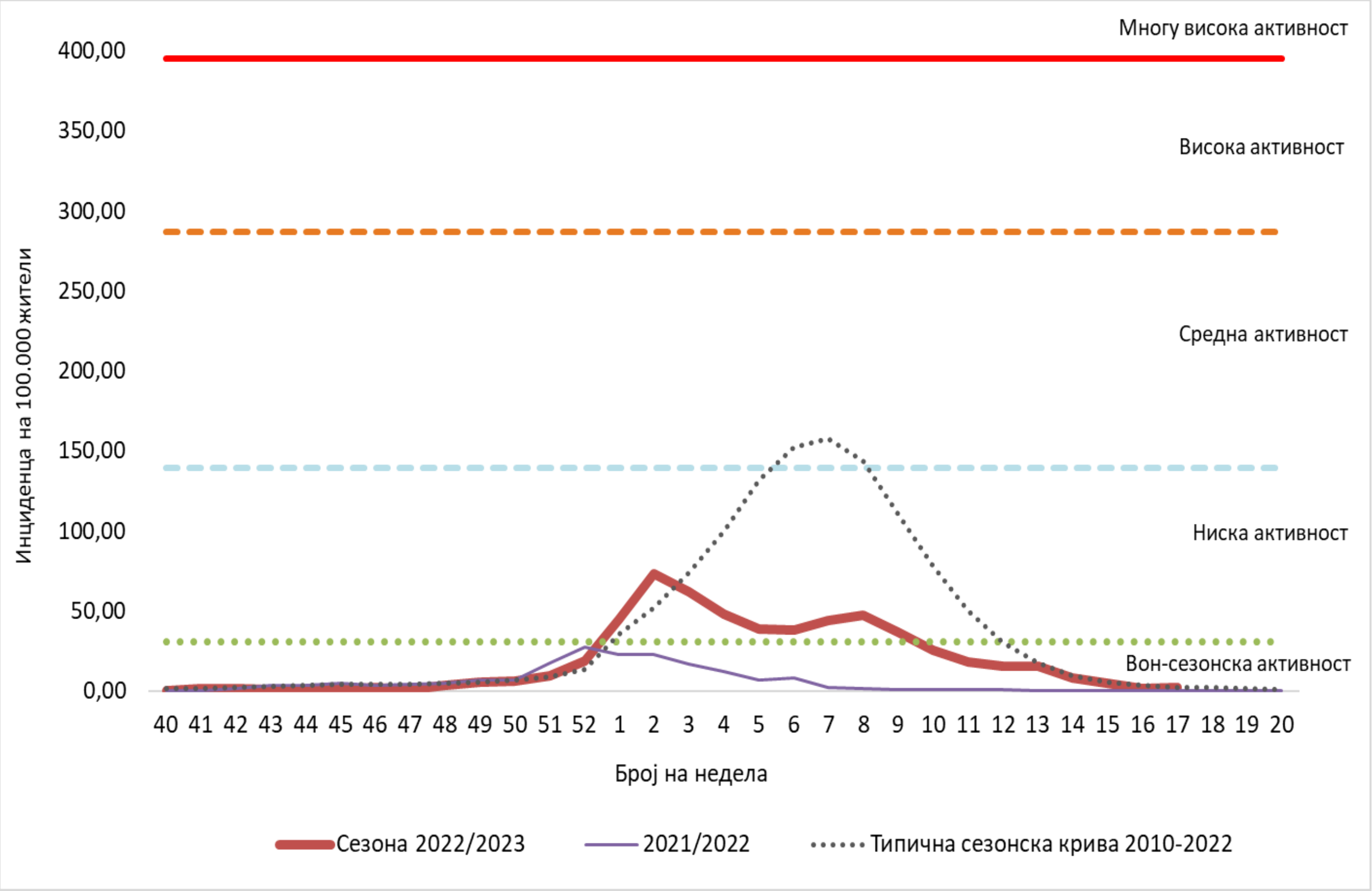

Во однос на возрасната дистрибуција, 21 лице е на возраст од 15-64 години, а 10 се лица на возраст постари од 65 години каде се регистрира и највисока инциденца (3,3/100.000).

Заболените се пријавени од 8 ЦЈЗ/ПЕ, најголем број по 8 се регистрирани во Куманово и Струмица, а во останатите ЦЈЗ/ПЕ бројот на пријавени е помал од 6.

Во сите 8 извештајни единици кои пријавија случаи во текот на оваа недела се регистрира многу ниска активност на вирусот на грип *(Картограм 1)*.

***<u>Картограм 1</u>**. Ниво на активност на грип според инциденца на 100.000 жители, 17-та недела 2023*

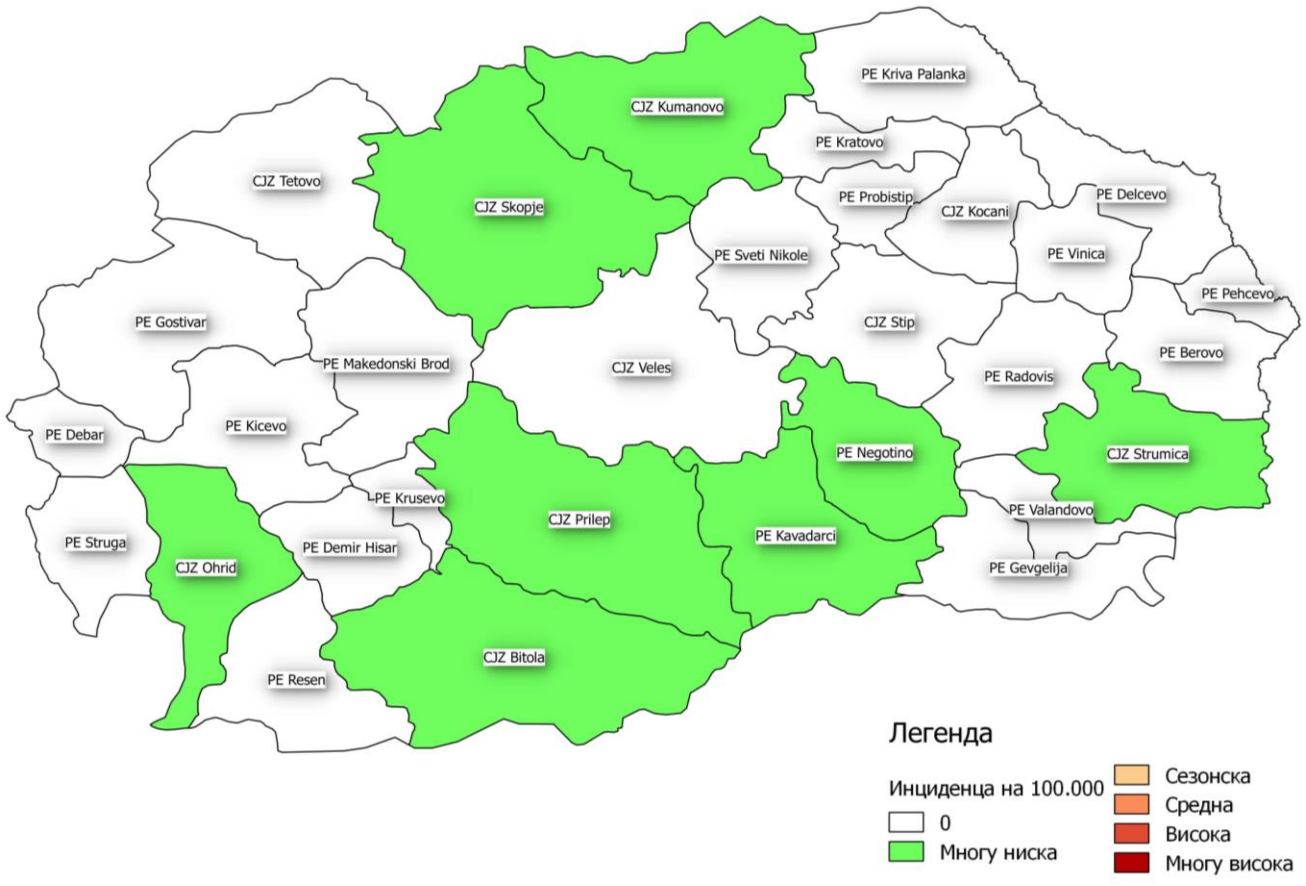

<u>ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР - Кумулативни податоци</u>

<u>Во сезоната 2022/2023</u> вкупниот број на случаи на грип/ заболувања слични на грип изнесува **10.504 (I=571,9/100.000)**.

Во споредба со истиот период од <u>минатата сезона</u> (n=3.683), бројот на пријавени случаи е зголемен за 2,8 пати, а во однос на <u>моделот од последните 12 сезони</u> (n=22.281) се регистрира намалување од 52,9%.

Кумулативно, заболените се пријавени од триесет ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица (n=1.546) се пријавени од Струмица, Гостивар (n=915) и Дебар (n=871), каде е регистрирана највисока кумулативна инциденца (4.552,6/100.000). *(Графикон 2, Табела 1 во Прилог)*

Графикон 2. *Дистрибуција по ЦЈЗ/ПЕ и инциденца на 100.000 жители, сезона 2022/2023*

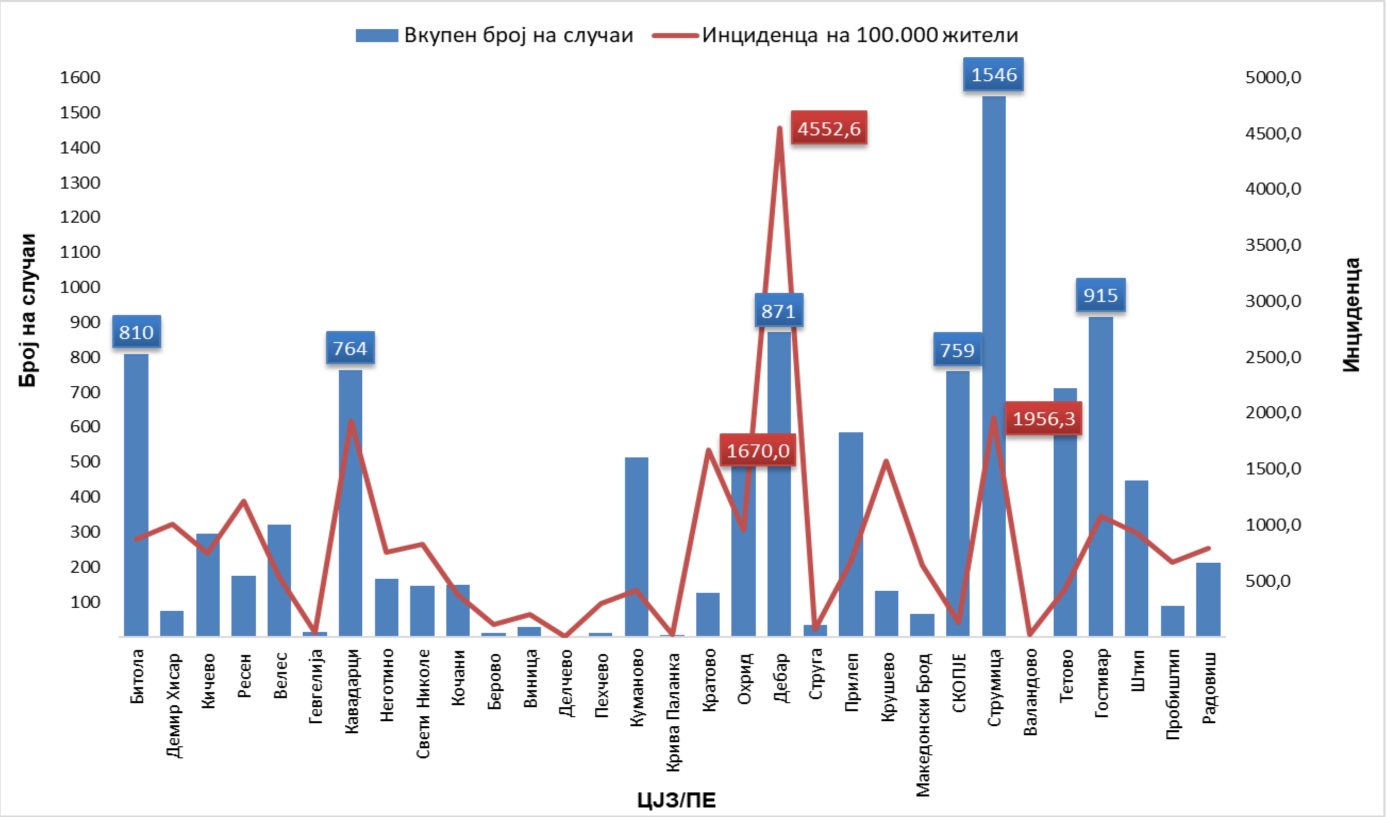

Во однос на дистрибуцијата на заболените по возрасни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрасната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 6.532 случаи (62,2%), а највисока инциденца (1.130,3/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години (n=1.091). *(Табела 1 во Прилог)*

Дистрибуција на сезонски грип/ заболувања слични на грип <u>по месеци</u> *(Табела 1 во Прилог)*:

- октомври – 62 случаи или 0,6%
- ноември – 82 случаи или 0,8%
- декември – 786 случаи или 7,5%
- јануари – 4.176 случаи или 39,8%
- февруари – 3.087 случаи или 29,4%
- март – 2.023 случаи или 19,3%
- април – 288 случаи или 2,7%.

Регистрирани се 5 починати лица асоцирани со грип, три од Скопје и по едно лице од Штип и Радовиш. Четри лица се од возрасната група од 15-64 години, а едно на возраст над 65 години, со регистрирани коморбидитети, хоспитализирани и невакцинирани со вакцина против сезонски грип.

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР (рутински надзор) - Кумулативни податоци

<u>Од почетокот на сезоната 2022/2023</u>, заклучно со 17-та недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 5.679 материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за присуство на вирусот на грип, од рутинскиот надзор.

Регистрирани се 227 позитивни случаи (3,9%), 98 Influenza A/H1pdm, 91 Influenza A/H3, 20 Influenza A несубтипизирани, 17 Influenza B/Victoria и еден Influenza B. *(Графикон 3)*

СЕНТИНЕЛ НАДЗОР НАД САРИ (Сериозни Акутни Респираторни Инфекции)

Сентинел надзорот се спроведува како дополнување на редовниот систем за надзор над грип и КОВИД-19 во Р. С. Македонија, со цел да се добијат подетални информации во однос на инциденца, интензитет, тип на вируси кои циркулираат и за имплементација на навремени превентивни мерки.

Сентинел САРИ надзорот се спроведува во 7 надзорни болници, 5 во Скопје (УК за инфективни болести и фебрилни состојби, УК за детски болести, УК за Пулмоалергологија, ГОБ 8-ми Септември и ИБЗД Козле) и по една во Прилеп (ОБ Прилеп) и Штип (КБ Штип). Дефиницијата за случај на САРИ според која се спроведува надзорот е усогласена со дефиницијата на случај на СЗО.

Од сентинел местата кои учествуваат, оваа недела пријавени се вкупно 40 САРИ случаи, од сентинел САРИ местата во Скопје и Штип. Најголем број на САРИ случаи (n=11; 27,5%), се пријавени од Клиниката за детски болести - Скопје. Во однос на возрасната дистрибуција, најголем број на САРИ случаи (n=15; 37,5%) се пријавени од возрасната група од 0-4 година.

Во 17-та недела, вкупен број на приеми во сентинел местата е 195, од кои 20,5% се должат на САРИ. Најголемо оптоварување од 42,8% се бележи кај возрасната група лица над 65 години.

Во 17-та недела за лабораториско тестирање доставен е 21 материјал од пријавените САРИ случаи, паралелно тестирани за грип и КОВИД-19. Притоа, детектирани се 2 позитивни (9,5%) Influenza B/Victoria случаи. Оваа недела не е потврден ниту еден случај на COVID 19. Во текот на оваа недела, не се тестирани САРИ примероци за респираторен синцицијален и други вируси.

Кумулативно, од сентинел местата кои учествуваат, пријавени се вкупно 1.456 САРИ случаи, од сентинел САРИ местата во Скопје и Штип. Најголем број на САРИ случаи (n=558; 38,3%), се пријавени од надзорното место УК за детски болести. Во однос на возрасната дистрибуција, најголем број на САРИ случаи (n=750; 51,5%) се пријавени од возрасната група од 0-4 година.

Кумулативно, вкупен број на приеми во сентинел местата е 5.604 од кои 216 на интензивна нега. Од сите приеми, 26,0% се должат на САРИ. Најголемо оптоварување од 37,1% се бележи кај возрасната група - лица над 65 години.

Кумулативно, за лабораториско тестирање доставен е 541 материјал од пријавените САРИ случаи. Регистриран е 101 (18,6%) позитивни случаи на грип, 57 Influenza A/H1, 17 Influenza A/H3, 6 Influenza A несубтипизиран, 20 Influenza B/Victoria и еден Influenza B несубтипизиран.
Регистрирани се 32 позитивни случаи на КОВИД-19. Од САРИ примероците, 91 е тестиран за респираторен синцицијален вирус, од кои 42 се позитивени. Кај 11 примероци е детектирано присуство на Adeno virus, а кај еден Entero virus. *(Графикон 3)*

Графикон 3. *Неделна дистрибуција на број и процент на позитивни примероци на грип, рутински и сентинел надзор, Р.С. Македонија, 2022/2023*

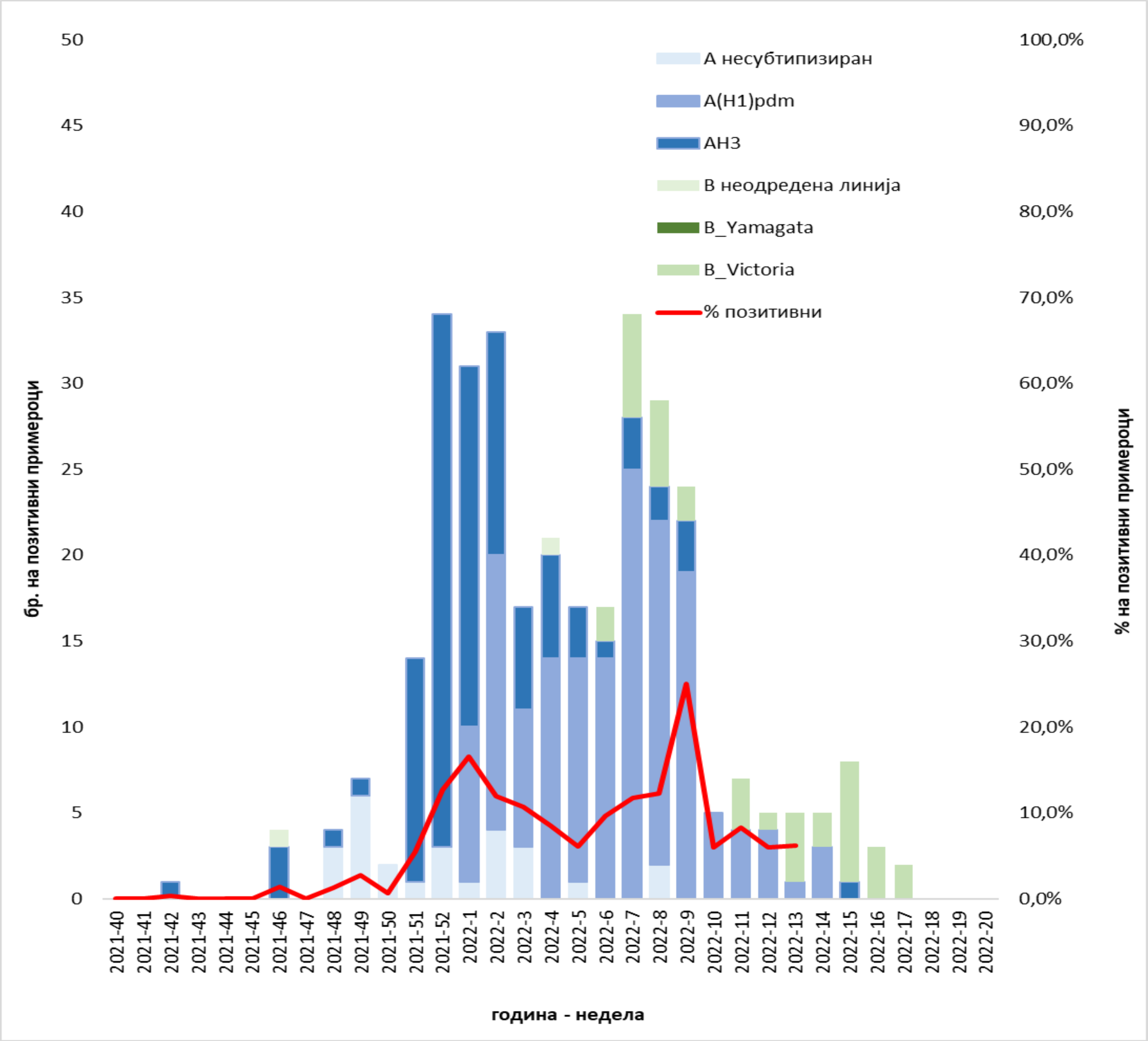

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Се забележува пад на бројот на заболувања слични на грип во последните седум недели, кој е под неделната граница за сезонска активност. Според резултатите добиени од вирусолошкиот надзор над инфлуенца, границата на позитивност од 10% (САРИ надзор) е надмината. Согласно овие податоци, Р.С. Македонија има спорадична географска распространетост и низок интензитет на активноста на вирусот на грип.

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО): Постарите лица (над 65 години); Деца на возраст од 6-59 месеци; Лица постари од 6 месеци со хронични болести; Бремени жени; и Здравствени работници.

- За сезоната 2022/2023, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина - 40.000 дози, наменета за приоритетни групи на населението. Дополнителни 20.000 дози на четиривалентна вакцина се обезбедени преку донација од PIVI.
  Вакцинацијата против сезонски грип за сезоната 2022/2023 започна на 19.10.2022.
  Според податоците од Управата за електронско здравство, од почетокот на вакцинацијата, а заклучно со затворањето на овој извештај, вакцинирани се вкупно 52.775 лица од ризичните категории население со бесплатни вакцини.
- Дополнителни 6.000 дози комерцијални вакцини се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи, истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест и се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.
  Во однос на комерцијалните вакцини, вакцинирани се 2.638 лица.

Заклучно со 17-та недела, во Р.С. Македонија, вакцинирани се вкупно 55.413 лица.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

*Извор: https://flunewseurope.org/

Согласно извештајот на Flu News Europe објавен за 15-та недела 2023 година за активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион:

- Процентот на сите примероци од примарна здравствена заштита од сентинел од пациенти со симптоми на ИЛИ/АРИ кои биле позитивни на вирусот на грип е незначително намален на 10% (15% во претходната недела).
- 6 од 38 земји пријавиле среден интензитет и 13 од 37 земји пријавија широка распространестост што укажува на значителна циркулација на вирусот на грип низ регионот.
- Од 28 земји со пријавен позитивен примерок на вирусот на грип од примарна здравствена заштита над 10% епидемиски праг, ниту една земја не пријави активност над 40%.
- Се детектираат вирусите на Influenza A и B, со доминација на Influenza B во сентинел и редовниот надзор.
- Хоспитализирани пациенти со потврдена инфекција со вирусот на грип се пријавени од одделенијата за интензивна нега (Influenza B) и во САРИ надзорот (доминира Influenza B). Две земји пријавија стапки на позитивност на грип над 10% во САРИ надзорот.

Според квалитативните индикатори, во однос на интензитетот, 12 се на базично, 20 земји се на ниско и 6 земји на средно ниво на активност на вирусот на грип.

Според географската распространетост, 2 земји пријавиле отсуство на активност на вирусот на грипот, 11 земји пријавиле спорадични случаи, 6 со локална распространетост, 5 земји – регионална географска распространетост и 13 земји широка распространетост.

__Оддел за епидемиологија на заразни болести__
__Институт за јавно здравје__